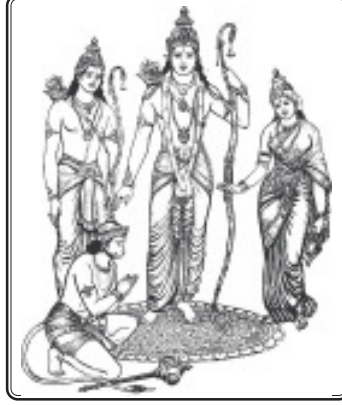


॥ హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః ॥

**షోడశ-శతనాత్మక  
కిష్కింధాకాండ పారాయణ దీక్షా**

**ఏదకొండప రోజు పారాయణ - 10.07.2023 - సోమవారము**



మా	రు	త	స్య	స	మో	వే	దే	ర	మ	ఓ	స్య	స	మో	జ	వే
5	2	6	1	7	5	4	3	3	2	3	1	7	5	8	4

**ఓ - 3**

**పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 03**

**సర్గల వరుస సంఖ్యలు**

**39, 40, 41 సర్గలు**

**పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య**

**45 + 70 + 51 = 166 శ్లోకాలు**

**॥ అథ సంకల్పః ॥**

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతిశీఘ్రమేవ, విషూచికేత్యాదిక్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్-సమృద్ధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తిక మహాజనానాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్త వాణిజ్య, దేశరక్షణాది రంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, వైదిక ధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్ష ధర్మస్య, సర్వోన్నతి సిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మ ప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, సీతాలక్ష్మణ హనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుస్థాన, తర్పణ, హోమపూర్వకం

**మారుతస్య సమో వేగో గరుడస్య సమో జవో**

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, కిష్కింధాకాండ పారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్య-సాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

**శ్రీ రిషిప్రార్థన**

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।  
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

**శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన**

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।  
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

**శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన**

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।  
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

**శ్రీరిషుచంస్రీ పరబ్రహ్మణే నమః**

**అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే ఏకోనచత్వారింశస్సర్గః**

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।

మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

1. ఇతి బ్రువాణం సుగ్రీవం రామో ధర్మభృతాం వరః ।  
బాహుభ్యాం సంపరిష్వజ్య ప్రత్యువాచ కృతాంజలిమ్ ॥39.1॥(2 సార్లు)
2. యదింద్రో వర్షతే వర్షం న తచ్చిత్రం భవేత్కచిత్ ।  
ఆదిత్యో వా సహస్రాంశుః కుర్యాద్వితిమిరం నభః ॥ 39.2 ॥
3. చంద్రమారశ్మిభిః కుర్యాత్ పృథివీం సౌమ్య నిర్మలామ్ ।  
త్వద్విధో వాఽపి మిత్రాణాం ప్రతికుర్యాత్ పరంతప ॥ 39.3 ॥
4. ఏవం త్వయి న తచ్చిత్రం భవేద్యత్సౌమ్యశోభనమ్ ।  
జానామ్యహం త్వాం సుగ్రీవ సతతం ప్రియవాదినమ్ ॥ 39.4 ॥
5. త్వత్సనాథస్సఖే సంఖ్యే జేతాఽస్మి సకలానరీన్ ।  
త్వమేవ మే సుహృన్మిత్రం సాహాయ్యం కర్తుమర్హసి ॥ 39.5 ॥
6. జహారాత్మవినాశాయ వైదేహీం రాక్షసాధమః ।  
వంచయిత్వా తు పౌలోమీ మనుష్యదో యథా శచీమ్ ॥ 39.6 ॥
7. నచిరాత్తం హనిష్యామి రావణం నిశితైశ్శరైః ।  
పౌలోమ్యాః పితరం దృప్తం శతక్రతురివాహవే ॥ 39.7 ॥
8. ఏతస్మిన్నంతరే చైవ రజస్సమభివర్తత ।  
ఉష్ణాం తీవ్రాం సహస్రాంశః ఛాశ్చాదయద్గగనే ప్రభామ్ ॥ 39.8 ॥
9. దిశః పర్యాకులాశ్చాసన్ రజసా తేన మూర్ఛతా ।  
చచాల చ మహీ సర్వా సశైలవనకాననా ॥ 39.9 ॥
10. తతో నగేంద్రసంకాశైః తీక్ష్ణదండ్రైర్మహాబలైః ।  
కృత్వా సంఛాదితా భూమిః అసంఖ్యేయైః ప్లవంగమైః ॥ 39.10 ॥
11. నిమేషాంతరమాత్రేణ తతస్సైర్హరియూథపైః ।  
కోటీశతపరీవారైః కామరూపిభిరావృతా ॥ 39.11 ॥

12. నాదేయైః పార్వతీయైశ్చ సాముద్రైశ్చ మహాబలైః ।  
హరిభిర్మేఘనిర్వాదైట అన్వైశ్చ వనచారిభిః ॥ 39.12 ॥
13. తరుణాదిత్యవర్ణైశ్చ శశిగౌరైశ్చ వానరైః ।  
పద్మకేసరవర్ణైశ్చ శ్వేతైర్మేరుకృతాలయైః ॥ 39.13 ॥
14. కోటీసహస్రైర్దశభిః శ్రీమాన్ పరివృతస్తదా ।  
వీరశ్చతవలిర్నామ వానరః ప్రత్యదృశ్యత ॥ 39.14 ॥
15. తతః కాంచనశైలాభః తారాయా వీర్యవాన్ పితా ।  
అనేకైర్దశసాహస్రైః కోటిభిః ప్రత్యదృశ్యత ॥ 39.15 ॥
16. తథాఽపరేణ కోటీనాం సహస్రేణ సమన్వితః ।  
పితా రుమాయాస్సంప్రాప్తః సుగ్రీవశ్వశురో విభుః ॥ 39.16 ॥
17. పద్మకేసరసంకాశః తరుణార్కనిభాననః ।  
బుద్ధిమాన్ వానరశ్రేష్ఠః సర్వవానరసత్తమః ॥ 39.17 ॥
18. అనీకైర్బహుసాహస్రైః వానరాణాం సమన్వితః ।  
పితా హనుమతశ్రీమాన్ కేసరీ ప్రత్యదృశ్యత ॥ 39.18 ॥
19. గోలాంగూలమహారాజః గవాక్షో భీమవిక్రమః ।  
వృతః కోటిసహస్రేణ వానరాణామదృశ్యత ॥ 39.19 ॥
20. ఋక్షాణాం భీమవేగానాం ధూమ్రః శత్రునిబర్హణః ।  
వృతః కోటిసహస్రాభ్యాం ద్వాభ్యాం సమభివర్తత ॥ 39.20 ॥
21. మహాచలనిభైర్ఘోరైః పనసో నామ యూథపః ।  
ఆజగామ మహావీర్యః తిస్రుభిః కోటిభిర్వృతః ॥ 39.21 ॥
22. నీలాంజనచయాకారః నీలో నామాథ యూథపః ।  
అదృశ్యత మహాకాయః కోటిభిర్దశభిర్వృతః ॥ 39.22 ॥
23. తతః కాంచనశైలాభః గవయో నామ యూథపః ।  
ఆజగామ మహావీర్యః కోటిభిః పంచభిర్వృతః ॥ 39.23 ॥
24. దరీముఖశ్చ బలవాన్ యూథపోఽభ్యాయయౌ తదా ।  
వృతః కోటిసహస్రేణ సుగ్రీవం సముపస్థితః ॥ 39.24 ॥

25. మైందశ్చ ద్వివిదశ్చోభౌ అశ్వపుత్రౌ మహాబలౌ ।  
కోటికోటిసహస్రేణ వానరాణామదృశ్యతామ్ ॥ 39.25 ॥
26. గజశ్చ బలవాన్ వీరః కోటిభిస్తిసృభిర్భృతః ।  
అజగామ మహాతేజాః సుగ్రీవస్య సమీపతః ॥ 39.26 ॥
27. ఋక్షరాజో మహాతేజాః జాంబవాన్నామ నామతః ।  
కోటిభిర్దశభిః ప్రాప్తః సుగ్రీవస్య వశే స్థితః ॥ 39.27 ॥
28. రుమణ్వాన్నామ విక్రాంతః వానరో వానరేశ్వరమ్ ।  
అయయౌ బలవాంస్తూర్ణం కోటీశతసమావృతః ॥ 39.28 ॥
29. తతః కోటిసహస్రాణాం సహస్రేణ శతేన చ ।  
పృష్ఠతోఽనుగతః ప్రాప్తః హరిభిర్గంధమాదనః ॥ 39.29 ॥
30. తతః పద్మసహస్రేణ వృతశ్శంకుశతేన చ ।  
యువరాజోఽంగదః ప్రాప్తః పితృతుల్యపరాక్రమః ॥ 39.30 ॥
31. తతస్తారాద్యుతిస్తారః హరిర్భీమపరాక్రమః ।  
పంచభిర్హరికోటీభిః దూరతః ప్రత్యదృశ్యత ॥ 39.31 ॥
32. ఇంద్రజానుః కపిర్వీరః యూథపః ప్రత్యదృశ్యత ।  
ఏకాదశానాం కోటీనామ్ ఈశ్వరస్తైశ్చ సంవృతః ॥ 39.32 ॥
33. తతో రంభస్త్వనుప్రాప్తః తరుణాధిత్యసన్నిభః ।  
అయుతేనావృతశ్చైవ సహస్రేణ శతేన చ ॥ 39.33 ॥
34. తతో యూథపతిర్వీరః దుర్ముఖో నామ వానరః ।  
ప్రత్యదృశ్యత కోటిభ్యాం ద్వాభ్యాం పరివృతో బలీ ॥ 39.34 ॥
35. కైలాసశిఖరాకారైః వానరైర్భీమవిక్రమైః ।  
వృతః కోటిసహస్రేణ హనూమాన్ ప్రత్యదృశ్యత ॥ 39.35 ॥
36. నలశ్చాపి మహావీర్యః సంవృతో ద్రుమవాసిభిః ।  
కోటీశతేన సంప్రాప్తః సహస్రేణ శతేన చ ॥ 39.36 ॥
37. తతో దధిముఖశ్రీమాన్ కోటిభిర్దశభిర్భృతః ।  
సంప్రాప్తోఽభిమతస్తస్య సుగ్రీవస్య మహాత్మనః ॥ 39.37 ॥



38. శరభః కుముదో వహ్నిః వానరో రంహ ఏవ చ ।  
ఏతే చాన్యే చ బహవః వానరాః కామరూపిణః ॥ 39.38 ॥
39. ఆవృత్య పృథివీం సర్వాం పర్వతాంశ్చ వనాని చ ।  
యూథపాస్సమనుప్రాప్తాః తేషాం సంఖ్యా న విద్యతే ॥ 39.39 ॥
40. ఆగతాశ్చ విశిష్టాశ్చ పృథివ్యాం సర్వవానరాః ॥ 39.40 ॥
41. అష్టవంతః ష్టవంతశ్చ గర్జంతశ్చ ష్టవంగమాః ।  
అభ్యవర్తంత సుగ్రీవం సూర్యమభ్రగణా ఇవ ॥ 39.41 ॥
42. కుర్వాణా బహుశబ్దాంశ్చ ప్రహృష్టా బాహుశాలినః ।  
శిరోభిర్వానరేంద్రాయ సుగ్రీవాయ న్యవేదయన్ ॥ 39.42 ॥
43. అపరే వానరశ్రేష్ఠాః సంయమ్య చ యథోచితమ్ ।  
సుగ్రీవేణ సమాగమ్య స్థితాః ప్రాంజలయస్తదా ॥ 39.43 ॥
44. సుగ్రీవస్త్వరితో రామే సర్వాంస్తాన్ వానరర్షభాన్ ।  
నివేదయిత్వా ధర్మజ్ఞః స్థితః ప్రాంజలిరబ్రవీత్ ॥ 39.44 ॥
45. యథా సుఖం పర్వతనిర్హరేషు, వనేషు సర్వేషు చ వానరేంద్రాః ।  
నివేశయిత్వా విధివద్బలాని, బలం బలజ్ఞః ప్రతిపత్తుమీష్టే ॥ 39.45 ॥  
(2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।  
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥  
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

ఏకోనచత్వారింశ స్సర్గః



అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే చత్వారింశస్సర్గః

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।  
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

46. అథ రాజా సమృద్ధార్థః సుగ్రీవః ష్టవగేశ్వరః ।  
ఉవాచ నరశార్దూలం రామం పరబలార్దనమ్ ॥ 40.1 ॥ (2 సార్లు)

47. ఆగతా వినివిష్టాశ్చ బలినః కామరూపిణః ।  
వానరా వారణేంద్రాభాః యే మద్విషయవాసినః ॥ 40.2 ॥
48. త ఇమే బహువిక్రాంతైః హరిభిర్భీమవిక్రమైః ।  
ఆగతా వానరా ఘోరాః దైత్యదానవసన్నిభాః ॥ 40.3 ॥
49. ఖ్యాతకర్మాపదానాశ్చ బలవంతో జితక్లమాః ।  
పరాక్రమేషు విఖ్యాతాః వ్యవసాయేషు చోత్తమాః ॥ 40.4 ॥
50. పృథివ్యంబుచరా రామ నానానగనివాసినః ।  
కోట్యగ్రశ ఇమే ప్రాప్తాః వానరాస్తవ కింకరాః ॥ 40.5 ॥
51. నిదేశవర్తినస్సర్వే సర్వే గురుహితే రతాః ।  
అభిప్రేతమనుష్ఠాతుం తవ శక్ష్వంత్యరిందమ ॥ 40.6 ॥
52. త ఇమే బహుసాహస్రైః అనీకైర్భీమవిక్రమైః ।  
యన్మన్యసే నరవ్యాఘ్రు ప్రాప్తకాలం తదుచ్యతామ్ ।  
త్వత్సైన్యం త్వద్వశే యుక్తమ్ ఆజ్ఞాపయితుమర్హసి ॥ 40.7 ॥
53. కామమేషామిదం కార్యం విదితం మమ తత్త్వతః ।  
తథాఽపి తు యథాతత్త్వమ్ ఆజ్ఞాపయితుమర్హసి ॥ 40.8 ॥
54. ఇతి బ్రువాణం సుగ్రీవం రామో దశరథాత్మజః ।  
బాహుభ్యాం సంపరిష్వజ్య ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 40.9 ॥
55. జ్ఞాయతాం మమ వైదేహీ యది జీవతి వా న వా ।  
స చ దేశో మహాప్రాజ్ఞః యస్మిన్వసతి రావణః ॥ 40.10 ॥
56. అధిగమ్య తు వైదేహీం నిలయం రావణస్య చ ।  
ప్రాప్తకాలం విధాస్యామి తస్మిన్ కాలే సహ త్వయా ॥ 40.11 ॥
57. నాహమస్మిన్ ప్రభుః కార్యే వానరేశ న లక్షణః ।  
త్వమస్య హేతుః కార్యస్య ప్రభుశ్చ ప్లవగేశ్వర ॥ 40.12 ॥
58. త్వమేవాజ్ఞాపయ విభో మమ కార్యవినిశ్చయమ్ ।  
త్వం హి జానాసి యత్కార్యం మమ వీర న సంశయః ॥ 40.13 ॥

59. సుహృద్ద్వితీయో విక్రాంతః ప్రాజ్ఞః కాలవిశేషవిత్ ।  
భవానస్మద్ధితే యుక్తః సుకృతార్థోర్థవిత్తమః ॥ 40.14 ॥
60. ఏవముక్తస్తు సుగ్రీవః వినతం నామ యూథపమ్ ।  
అబ్రవీద్రామసాన్నిధ్యే లక్ష్మణస్య చ ధీమతః ॥ 40.15 ॥
61. శైలాభం మేఘనిర్ఘోషమ్ ఊర్జితం ప్లవగేశ్వరః ॥ 40.16 ॥
62. సోమసూర్యాత్మజైః సార్థం వానరైర్వానరోత్తమ ।  
దేశకాలనయైర్ముక్తః కార్యాకార్యవినిశ్చయే ॥ 40.17 ॥
63. వృతశ్శతసహస్రేణ వానరాణాం తరస్వినామ్ ।  
అధిగచ్ఛ దిశం పూర్వాం సశైలవనకాననామ్ ॥ 40.18 ॥
64. తత్ర సీతాం చ వైదేహీం నిలయం రావణస్య చ ।  
మార్గధ్వం గిరిశృంగేషు వనేషు చ నదీషు చ ॥ 40.19 ॥
65. నదీం భాగీరథీం రమ్యాం సరయాం కౌశికీం తథా ।  
కాళిందీం యమునాం రమ్యాం యామునం చ మహాగిరిమ్ ॥ 40.20 ॥
66. సరస్వతీం చ సింధుం చ శోణం మణినిభోదకమ్ ।  
మహీం కాలమహీం చైవ శైలకాననశోభితామ్ ॥ 40.21 ॥
67. బ్రహ్మమాలాన్విదేహాంశ్చ మాలవాన్ కాశికోసలాన్ ।  
మాగధాంశ్చ మహాగ్రామాన్ పుండ్రాన్వంగాన్స్తథైవ చ ।  
పత్తనం కోశకారాణాం భూమిం చ రజతాకరామ్ ॥ 40.22 ॥
68. సర్వమేతద్విచేతవ్యం మార్గయద్భిస్తతస్తతః ।  
రామస్య దయితాం భార్యాం సీతాం దశరథస్నుషామ్ ॥ 40.23 ॥
69. సముద్రమవగాఢాంశ్చ పర్వతాన్ పత్తనాని చ ।  
మందరస్య చ యే కోటిం సంశ్రితాః కేచిదాయతామ్ ॥ 40.24 ॥
70. కర్ణ ప్రావరణాశ్చైవ తథా చాప్యోష్ఠకర్ణకాః ।  
ఘోరలోహముఖాశ్చైవ జవనాశ్చైకపాదకాః ॥ 40.25 ॥
71. అక్షయా బలవంతశ్చ పురుషాః పురుషాదకాః ।  
కిరాతాః కర్ణచూడాశ్చ హేమాంగాః ప్రియదర్శనాః ॥ 40.26 ॥



72. ఆమమీనాశనాస్తత్ర కిరాతా ద్వీపవాసినః ।  
అంతర్జలచరా ఘోరాః నరవ్యాఘ్రూ ఇతి శ్రుతాః ॥ 40.27 ॥
73. ఏతేషామాలయాస్సర్వే విచేయాః కాననౌకసః ॥ 40.28 ॥
74. గిరిభిర్యే చ గమ్యంతే ప్లవనేన ప్లవేన చ ।  
రత్నవంతం యవద్వీపం సప్తరాజ్యోపశోభితమ్ ॥ 40.29 ॥
75. సువర్ణరూప్యకం చైవ సువర్ణాకరమండితమ్ ।  
యవద్వీపమతిక్రమ్య శిశిరో నామ పర్వతః ॥ 40.30 ॥
76. దివం స్పృశతి శృంగేణ దేవదానవసేవితః ।  
ఏతేషాం గిరిదుర్గేషు ప్రపాతేషు వనేషు చ ।  
మార్గధ్వం సహితాస్సర్వే రామపత్నీం యశస్వినీమ్ ॥ 40.31 ॥
77. తతో రక్తజలం శోణమ్ అగాధం శీఘ్రగామినమ్ ।  
గత్వా పారం సముద్రస్య సిద్ధచారణసేవితమ్ ॥ 40.32 ॥
78. తస్య తీర్థేషు రమ్యేషు విచిత్రేషు వనేషు చ ।  
రావణస్సహ వైదేహ్యే మార్గితవ్యస్తతస్తతః ॥ 40.33 ॥
79. పర్వతప్రభవా నద్యః సురమ్యా బహునిష్కుటాః ।  
మార్గితవ్యా దరీమంతః పర్వతాశ్చ వనాని చ ॥ 40.34 ॥
80. తతస్సముద్రద్వీపాంశ్చ సుభీమాన్ ద్రష్టుమర్హథ ॥ 40.35 ॥
81. ఊర్మిమంతం సముద్రం చ క్రోశంతమనిలోద్ధతమ్ ॥ 40.36 ॥
82. తత్రాసురా మహాకాయాః ఛాయాం గృహ్లాంతి నిత్యశః ।  
బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాతా దీర్ఘకాలం బుభుక్షితాః ॥ 40.37 ॥
83. తం కాలమేఘప్రతిమం మహోరగనిషేవితమ్ ।  
అభిగమ్య మహానాదం తీర్థేనైవ మహోదధిమ్ ॥ 40.38 ॥
84. తతో రక్తజలం భీమం లోహితం నామ సాగరమ్ ।  
గతా ద్రక్ష్యథ తాం చైవ బృహతీం కూటశాల్మలీమ్ ॥ 40.39 ॥
85. గృహం చ వైనతేయస్య నానారత్నవిభూషితమ్ ।  
తత్ర కైలాససంకాశం విహితం విశ్వకర్మణా ॥ 40.40 ॥

86. తత్ర శైలనిభా భీమాః మందేహో నామ రాక్షసాః ।  
శైలశృంగేషు లంబంతే నానారూపా భయావహాః ॥ 40.41 ॥
87. తే పతంతి జలే నిత్యం సూర్యస్యోదయనం ప్రతి ।  
నిహతా బ్రహ్మతేజోభిట అహన్యహని రాక్షసాః ।  
అభితప్తాశ్చ సూర్యేణ లంబంతే స్మ పునః పునః ॥ 40.42 ॥
88. తతః పాండరమేఘాభం క్షీరోదం నామ సాగరమ్ ।  
గతా ద్రక్ష్యథ దుర్ధర్షాః ముక్తాహారమివోర్మిభిః ॥ 40.43 ॥
89. తస్య మధ్యే మహాన్ శ్వేతః ఋషభో నామ పర్వతః ।  
దివ్యగంధైః కుసుమితైః రాజతైశ్చ నగైర్పృతః ॥ 40.44 ॥
90. సరశ్చ రాజతైః పద్మైః జ్వలితైర్హేమకేసరైః ।  
నామ్నా సుదర్శనం నామ రాజహంసైస్సమాకులమ్ ॥ 40.45 ॥
91. విబుధాశ్చారణా యక్షాః కిన్నరాస్సాప్సరోగణాః ।  
హృష్టాస్సమభిగచ్ఛంతి నలినీం తాం రిరంసవః ॥ 40.46 ॥
92. క్షీరోదం సమతిక్రమ్య తతో ద్రక్ష్యథ వానరాః ।  
జలోదం సాగరశ్రేష్ఠం సర్వభూతభయావహమ్ ॥ 40.47 ॥
93. తత్ర తత్కోపజం తేజః కృతం హయముఖం మహత్ ।  
అస్యాహుస్తన్మహావేగమ్ ఓదనం సచరాచరమ్ ॥ 40.48 ॥
94. తత్ర విక్రోశతాం నాదః భూతానాం సాగరౌకసామ్ ।  
శ్రూయతే చ సమర్థానాం దృష్ట్వా తద్వడవాముఖమ్ ॥ 40.49 ॥
95. స్వాదూదస్యోత్తరే దేశే యోజనాని త్రయోదశ ।  
జాతరూపశిలో నామ మహాన్ కనకపర్వతః ॥ 40.50 ॥
96. తత్ర చంద్రప్రతీకాశం పన్నగం ధరణీధరమ్ ।  
పద్మపత్రవిశాలాక్షం తతో ద్రక్ష్యథ వానరాః ॥ 40.51 ॥
97. ఆసీనం పర్వతస్యాగ్రే సర్వభూతనమస్కృతమ్ ।  
సహస్రశిరసం దేవమ్ అనంతం నీలవాససమ్ ॥ 40.52 ॥

98. త్రిశిరాః కాంచనః కేతుస్తాలస్తస్య మహాత్మనః ।  
స్థాపితః పర్వతస్యాగ్రే విరాజతి సవేదికః ॥ 40.53 ॥
99. పూర్వస్యాం దిశి నిర్మాణం కృతం తత్ త్రిదశేశ్వరైః ॥ 40.54 ॥
100. తతః పరం హేమమయః శ్రీమానుదయపర్వతః ।  
తస్య కోటిర్దివం స్ఫుష్ట్యా శతయోజనమాయతా ॥ 40.55 ॥
101. జాతరూపమయీ దివ్యా విరాజతి సవేదికా ।  
సాలైస్తాలైస్తమాలైశ్చ కర్ణికారైశ్చ పుష్పితైః ।  
జాతరూపమయైర్దివ్యైః శోభతే సూర్యసన్నిభైః ॥ 40.56 ॥
102. తత్ర యోజనవిస్తారమ్ ఉచ్ఛ్రితం దశయోజనమ్ ।  
శృంగం సౌమనసం నామ జాతరూపమయం ధ్రువమ్ ॥ 40.57 ॥
103. తత్ర పూర్వం పదం కృత్వా పురా విష్ణుస్త్రివిక్రమే ।  
ద్వితీయం శిఖరే మేరోః చకార పురుషోత్తమః ॥ 40.58 ॥
104. ఉత్తరేణ పరిక్రమ్య జంబూద్వీపం దివాకరః ।  
దృశ్యో భవతి భూయిష్ఠం శిఖరం తన్మహోచ్ఛ్రయమ్ ॥ 40.59 ॥
105. తత్ర వైఖానసా నామ వాలఖిల్యా మహర్షయః ।  
ప్రకాశమానా దృశ్యంతే సూర్యవర్ణాస్తపస్వినః ॥ 40.60 ॥
106. అయం సుదర్శనో ద్వీపః పురో యస్య ప్రకాశతే ।  
యస్మిన్ తేజశ్చ చక్షుశ్చ సర్వప్రాణభృతామపి ॥ 40.61 ॥
107. శైలస్య తస్య శృంగేషు కందరేషు వనేషు చ ।  
రావణస్సహ వైదేహ్యో మార్గితవ్యస్తతస్తతః ॥ 40.62 ॥
108. కాంచనస్య చ శైలస్య సూర్యస్య చ మహాత్మనః ।  
అవిష్టా తేజసా సంధ్యా పూర్వా రక్తా ప్రకాశతే ॥ 40.63 ॥
109. పూర్వమేతత్కృతం ద్వారం పృథివ్యా భువనస్య చ ।  
సూర్యస్యోదయనం చైవ పూర్వా హ్యేషా దిగుచ్యతే ॥ 40.64 ॥
110. తస్య శైలస్య పృష్ఠేషు నిర్హరేషు గుహాసు చ ।  
రావణస్సహ వైదేహ్యో మార్గితవ్యస్తతస్తతః ॥ 40.65 ॥

111. తతః పరమగమ్యా స్యాత్ దిక్ పూర్వా త్రిదశావృతా ।  
రహితా చంద్రసూర్యాభ్యామ్ అదృశ్యా తిమిరావృతా ॥ 40.66 ॥

112. శైలేషు తేషు సర్వేషు కందరేషు వనేషు చ ।  
యే చ నోక్తా మయా దేశాః విచేయా తేషు జానకీ ॥ 40.67 ॥

113. ఏతావద్వానరైశ్చక్యం గంతుం వానరపుంగవాః ।  
అభాస్కరమమర్యాదం న జానీమస్తతః పరమ్ ॥ 40.68 ॥

114. అధిగమ్య తు వైదేహీ నిలయం రావణస్య చ ।  
మాసే పూర్ణే నివర్తధ్వమ్ ఉదయం ప్రాప్య పర్వతమ్ ॥ 40.69 ॥

115. ఊర్ధ్వం మాసాన్న వస్తవ్యం వసన్ వధ్యో భవేన్మమ ।  
సిద్ధార్థాస్సన్నివర్తధ్వమ్ అధిగమ్య చ మైథిలీమ్ ॥ 40.70 ॥

116. మహేంద్రకాంతాం వనషండమండితాం  
దిశం చరిత్వా నిపుణేన వానరాః ।  
అవాప్య సీతాం రఘువంశజప్రియాం  
తతో నివృత్తాస్సుఖినో భవిష్యథ ॥ 40.71 ॥ (2 సార్లు)

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।  
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే చత్వారింశస్సర్గః**



**అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే ఏకచత్వారింశస్సర్గః**

సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।  
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

117. తతః ప్రస్థాప్య సుగ్రీవః తన్మహద్వానరం బలమ్ ।  
దక్షిణాం ప్రేషయామాస వానరానభిలక్షితాన్ ॥ 41.1 ॥ (2 సార్లు)

118. నీలమగ్నిసుతం చైవ హనూమంతం చ వానరమ్ ।  
పితామహసుతం చైవ జాంబవంతం మహాబలమ్ ॥ 41.2 ॥

119. సుహోత్రం చ శరారిం చ శరగుల్మం తథైవ చ ।  
గజం గవాక్షం గవయం సుషేణమృషభం తథా ॥ 41.3 ॥

120. మైందం చ ద్వివిదం చైవ విజయం గంధమాదనమ్ ।  
ఉల్కాముఖమసంగం చ హుతాశనసుతావుభౌ ॥ 41.4 ॥
121. అంగదప్రముఖాన్ వీరాన్ వీరః కపిగణేశ్వరః ।  
వేగవిక్రమసంపన్నాన్ సందిదేశ విశేషవిత్ ॥ 41.5 ॥
122. తేషామగ్రేసరం చైవ మహద్భులమసంగగమ్ ।  
విధాయ హరివీరాణామ్ ఆదిశద్ధక్షిణాం దిశమ్ ॥ 41.6 ॥
123. యే కేచన సముద్దేశాః తస్యాం దిశి సుదుర్గమాః ।  
కపీశః కపిముఖ్యానాం స తేషాం తానుదాహరత్ ॥ 41.7 ॥
124. సహస్రశిరసం వింధ్యం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ।  
నర్మదాం చ నదీం దుర్గాం మహోరగనిషేవితామ్ ॥ 41.8 ॥
125. తతో గోదావరీం రమ్యాం కృష్ణవేణీం మహానదీమ్ ।  
వరదాం చ మహాభాగాం మహోరగనిషేవితామ్ ॥ 41.9 ॥
126. మేఖలాముత్కలాం చైవ దశార్ణనగరాణ్యపి ।  
అశ్వవంతీమవంతీం చ సర్వమేవానుపశ్యత ॥ 41.10 ॥
127. విదర్భాన్ ఋషికాంశ్చైవ రమ్యాన్ మాహిషకానపి ।  
తథా వంగాన్ కళింగాంశ్చ కౌశికాంశ్చ సమంతతః ॥ 41.11 ॥
128. అన్వీక్ష్వ దండకారణ్యం సపర్వతనదీం గుహమ్ ।  
నదీం గోదావరీం చైవ సర్వమేవానుపశ్యత ।  
తథైవాంధ్రాంశ్చ పుండ్రాంశ్చ చోళాన్ పాండ్యాన్ సకేరళాన్ ॥41.12॥
129. అయోముఖశ్చ గంతవ్యః పర్వతో ధాతుమండితః ।  
విచిత్రశిఖరశ్రీమాన్ చిత్రపుష్పితకాననః ॥ 41.13 ॥
130. సచందనవనోద్దేశః మార్గితవ్యో మహాగిరిః ॥ 41.14 ॥
131. తతస్తామాపగాం దివ్యాం ప్రసన్నసలిలాం శివామ్ ।  
తత్ర ద్రక్ష్యథ కావేరీం విహితామప్పరోగణైః ॥ 41.15 ॥
132. తస్యాసీనం నగస్యాగ్రే మలయస్య మహాజసమ్ ।  
ద్రక్ష్యథాదిత్యసంకాశమ్ అగస్త్యమృషిసత్తమమ్ ॥ 41.16 ॥



133. తతస్తేనాభ్యనుజ్ఞాతాః ప్రసన్నేన మహాత్మనా ।  
తామ్రపర్ణిం గ్రాహజుష్టాం తరిష్యథ మహానదీమ్ ॥ 41.17 ॥
134. సా చందనవనైర్దివ్యైః ప్రచ్ఛన్నా ద్వీపశాలినీ ।  
కాంతేవ యువతిః కాంతం సముద్రమవగాహతే ॥ 41.18 ॥
135. తతో హేమమయం దివ్యం ముక్తామణివిభూషితమ్ ।  
యుక్తం కవాటం పాండ్యానాం గతా ద్రక్ష్యథ వానరాః ॥ 41.19 ॥
136. తతస్సముద్రమాసాద్య సంప్రధార్యార్థనిశ్చయమ్ ।  
అగస్త్యేనాంతరే తత్ర సాగరే వినివేశితః ॥ 41.20 ॥
137. చిత్ర నానానగశ్రీమాన్ మహేంద్రః పర్వతోత్తమః ।  
జాతరూపమయః శ్రీమాన్ అవగాఢో మహార్ణవమ్ ॥ 41.21 ॥
138. నానావిదైర్నగైః సర్వైః లతాభిశ్చోపశోభితమ్ ।  
దేవర్షియక్షప్రవరైః అప్పరోభిశ్చ సేవితమ్ ॥ 41.22 ॥
139. సిద్ధచారణసంఘైశ్చ ప్రకీర్ణం సుమనోహరమ్ ।  
తముపైతి సహస్రాక్షః సదా పర్వసు పర్వసు ॥ 41.23 ॥
140. ద్వీపస్తస్యాపరే పారే శతయోజనమాయతః ।  
అగమ్యో మానుషైర్దిప్తః తం మార్గధ్వం సమంతతః ।  
తత్ర సర్వాత్మనా సీతా మార్గితవ్యా విశేషతః ॥ 41.24 ॥
141. స హి దేశస్తు వధ్యస్య రావణస్య దురాత్మనః ।  
రాక్షసాధిపతేర్వాసః సహస్రాక్షసమద్యుతేః ॥ 41.25 ॥
142. దక్షిణస్య సముద్రస్య మధ్యే తస్య తు రాక్షసీ ।  
అంగారకేతి విఖ్యాతా ఛాయామాకృప్య భోజినీ ॥ 41.26 ॥
143. ఏవం నిస్సంశయాన్ కృత్వా సంశయాన్నష్టసంశయాః ।  
మృగయధ్వం నరేంద్రస్య పత్నీమమితతేజసః ॥ 41.27 ॥
144. తమతిక్రమ్య లక్ష్మీవాన్ సముద్రే శతయోజనే ।  
గిరిః పుష్పితకో నామ సిద్ధచారణసేవితః ॥ 41.28 ॥

145. చంద్రసూర్యాంశుసంకాశః సాగరాంబుసమావృతః ।  
 భ్రాజతే విపులైశ్శుంగైః అంబరం విలిఖన్నివ ॥ 41.29 ॥
146. తస్యైకం కాంచనం శృంగం సేవతే యం దివాకరః ।  
 శ్వేతం రాజతమేకం చ సేవతే యం నిశాకరః ॥ 41.30 ॥
147. న తం కృతఘ్నాః పశ్యంతి న నృశంసా న నాస్తికాః ।  
 ప్రణమ్య శిరసా శైలం తం విమార్గత వానరాః ॥ 41.31 ॥
148. తమతిక్రమ్య దుర్ధర్షాః సూర్యవాన్నామ పర్వతః ।  
 అధ్వనా దుర్విగాహేన యోజనాని చతుర్దశ ॥ 41.32 ॥
149. తతస్తమప్యతిక్రమ్య వైద్యుతో నామ పర్వతః ।  
 సర్వకామఫలైర్ఘ్నైః సర్వకాలమనోహరైః ॥ 41.33 ॥
150. తత్ర భుక్త్వా వరార్హణి మూలాని చ ఫలాని చ ।  
 మధూని పీత్వా ముఖ్యాని పరం గచ్ఛత వానరాః ॥ 41.34 ॥
151. తత్ర నేత్రమనఃకాంతః కుంజరో నామ పర్వతః ।  
 అగస్త్యభవనం యత్ర నిర్మితం విశ్వకర్మణా ॥ 41.35 ॥
152. తత్ర యోజనవిస్తారమ్ ఉచ్ఛ్రితం దశయోజనమ్ ।  
 శరణం కాంచనం దివ్యం నానారత్నవిభూషితమ్ ॥ 41.36 ॥
153. తత్ర భోగవతీ నామ సర్పాణామాలయః పురీ ।  
 విశాలకక్ష్యా దుర్ధర్షా సర్వతః పరిరక్షితా ॥ 41.37 ॥
154. రక్షితా పన్నగైర్ఘోరైః తీక్ష్ణదంష్ట్రైర్మహోవిషైః ।  
 సర్పరాజో మహాప్రాజ్ఞః యస్యాం వసతి వాసుకిః ।  
 నిర్యాయ మార్గితవ్యా చ సా చ భోగవతీ పురీ ॥ 41.38 ॥
155. తత్ర చానంతరా దేశాః యే కేచన సుసంవృతాః ॥ 41.39 ॥
156. తం చ దేశమతిక్రమ్య మహానృషభసంస్థితః ।  
 సర్వరత్నమయః శ్రీమాన్ ఋషభో నామ పర్వతః ॥ 41.40 ॥
157. గోశీర్షకం పద్మకం చ హరిశ్యామం చ చందనమ్ ।  
 దివ్యముత్పద్యతే యత్ర తచ్చైవాగ్ని సమప్రభమ్ ॥ 41.41 ॥

158. న తు తచ్చందనం దృష్ట్వా ప్రప్లవ్యం చ కదాచన ।  
రోహితా నామ గంధర్వాః ఘోరా రక్షంతి తద్వనమ్ ॥ 41.42 ॥
159. తత్ర గంధర్వపతయః పంచ సూర్యసమప్రభాః ।  
శైలూషో గ్రామణీశ్చిగ్రుః శుభ్రో బభ్రుస్తథైవ చ ॥ 41.43 ॥
160. రవిసోమాగ్నివపుషాం నివాసః పుణ్యకర్మణామ్ ।  
అంతే పృథివ్యా దుర్ధర్షాః తత్ర స్వర్గజితస్థితాః ॥ 41.44 ॥
161. తతః పరం న వస్సేవ్యః పితృలోకస్సుదారుణః ।  
రాజధానీ యమస్యైషా కష్టేన తమసా వృతా ॥ 41.45 ॥
162. ఏతావదేవ యుష్మాభిః వీరా వానరపుంగవాః ।  
శక్యం విచేతుం గంతుం వా నాతో గతిమతాం గతిః ॥ 41.46 ॥
163. సర్వమేతత్సమాలోక్య యచ్చాన్యదపి దృశ్యతే ।  
గతిం విదిత్వా వైదేహ్యః సన్నివర్తితుమర్హథ ॥ 41.47 ॥
164. యస్తు మాసాన్నివృత్తోఽగ్రే దృష్టా సీతేతి వక్ష్యతి ।  
మత్తుల్యవిభవో భోగైః సుఖం స విహరిష్యతి ॥ 41.48 ॥
165. తతః ప్రియతరో నాస్తి మమ ప్రాణాద్విశేషతః ।  
కృతాపరాధో బహుశః మమ బంధుర్భవిష్యతి ॥ 41.49 ॥
166. అమితబలపరాక్రమా భవంతః  
విపులగుణేషు కులేషు ప్రసూతాః ।  
మనుజపతిసుతాం యథా లభధ్వం  
తదధిగుణం పురుషార్థమారభధ్వమ్ ॥ 41.50 ॥ (2 సార్లు)
- సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరం ।  
మహేశ్వరసమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥  
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

ఏకచత్వారింశస్సర్గః



**అథ ద్విచత్వారింశస్సర్గః**

అథ ప్రస్థాప్య సుగ్రీవః తాన్ హరీన్ దక్షిణాం దిశమ్ ।

అబ్రవీన్మేఘసంకాశం సుషేణం నామ యూధపమ్ ॥ 42.1 ॥



**శ్రీ రామస్తుతి:**

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

**ఫలశ్రుతి:**

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా ।

అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ ॥

**శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః**



**అథ క్షేప్త్రాపార్శ్వే**

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

**అథ భగవత్సమర్పణమ్**

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా

బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై

నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

**అథ మంగళమ్**

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

